

Адабиётлар

1. Исажон Султон насри бадияти. –Т.: “Турон замин зиё”. 2017. 177-б.
2. Назар Эшонкул. Ялпиз хиди. –Т.: “Шарқ”. 2008. 317-б.
3. Умиров Х. Адабий ижод асослари. Самарканд СамДУ нашри. 2019. 83-б.
4. Умиров Х. Рисоллар. –Т.: “Фан”, 2007. 19-б.
5. Ўзбек адабий танқиди. Антология. –Т.: “Турон-икбол”. 2011. 451-б.

РЕЗЮМЕ. Мақолада, ёзувчи ўзининг ҳар бир асаридида – рамзни ҳаёлот дунёсидида яратилиши ёки мавжуд ҳаёт ҳақиқат ҳам бўлиши мумкинлиги таъкидланади. Н.Эшонкул ҳикояларида метафора – рамз универсаллик касб этиб, жамиятнинг ичкарисидаги мувозанатга салбий таъсир кўрсатадиган иллатларни фош қилишга қаратилганлиги борасидида сўз юритилади. У муҳаббат ёки бирор бир жамият ҳаёти ҳақида бўладими, туш ва ўнгари кечаётган одамзод умрини сарҳисоб қилганлигида қабариб кўринади. Мифопоэтик унсурлар ғарбликларнинг тасаввуридида жуда фарқ қилади. У баъзи ҳикояларида исмсиз қаҳрамонлар тақдиридида сўз юритилганлигининг шохиди бўламиз. Ҳикояда исмсиз қаҳрамонлар ҳаётига оид шу қадар аччиқ ҳақиқатлар муаллиф тасаввуридида гавдалантирилади. Унда ёзувчи бир вақтнинг ўзидида ҳам ҳикоячи, ҳам ровий, ҳам воқеликни бевосита иштирокчиси каби тасаввур уйғотади.

РЕЗЮМЕ. В статье утверждается, что в каждом произведении писателя символ может быть создан в мире фантазии, а ещё и может быть реальностью уже существующей жизни. В рассказах Н.Эшонкул метафора-символ приобретает универсальность и направлена на обличение пороков, негативно влияющих на внутренний баланс общества. Будь то любовь или жизнь общества, она проявляется в обобщении жизни человека, который проходит сквозь сны и туда-сюда. Мифопоэтические элементы сильно отличаются от воображения западников, мы свидетелем, что в некоторых своих рассказах он говорил о судьбах безымянных героев, и такие горькие истины о жизни безымянных героев воплощались в воображении автора. В нем писатель пробуждает воображение как рассказчик и как непосредственный участник действительности одновременно.

SUMMARY. The article states that in each work of the writer, a symbol can be created in the world of fantasy, or it can be a reality of an already existing life. In the stories of N.Eshonkul, the metaphor-symbol acquires universality and is focused on exposing the evils that negatively affect the internal balance of the society. Whether it is about love or the life of a society, it appears in the summarization of the life of a human being who is going through dreams and back-and-forth. Mythopoetic elements are very different from the imagination of Westerners, we witness that in some of his stories he spoke about the fate of nameless heroes, and such bitter truths about the lives of nameless heroes were embodied in the author's imagination. In it, the writer evokes the imagination as a storyteller, a narrator, and a direct participant in reality at the same time. Here, the writer evokes the imagination as a storyteller, a narrator, and a direct participant in reality at the same time.

QARAQALPAQ BALALAR DRAMATURGIYASININ PAYDA BOLIWINDA XALIQ AWIZEKI ADEBIYATININ TUTQAN ORNI

G.Ataniyazova – erkin izleniwshi

Ўзиниёз атиндаги Нокис мамлекетлик педагогикалиқ институти

Tayanch soʻzlar: dramaturgiya, monolog, dialog, intonasiya, mimika, improvizasiya.

Ключевые слова: драматургия, монолог, диалог, интонация, мимика, импровизация.

Key words: dramaturgy, monologue, dialogue, intonation, facial expression, improvisation.

Dramaturg sinshi T.Allanazarovtin «Қарақалпақский советский театр» miynetinde qaraqalpaq dramaturgiyasini payda boliwinda xalqlıq dástúrlerdin tásiiri bir qansha keńirek hám ilimiy-teoriyalıq, ámeliy jaqtan isenimlirek izertlengen. Onda Háyyiw, Besik jırı, Sınsıw, Balalar oyınları (At oyın, Báygı, İlaq, Eshek jawırın, Top, Tikpe tayaq, Ańgalaq, Suwqalaq, Jarıspaq, Qawın-qawın, Uy-uy, Qudağay, Mańlaw shertpek, Tůlkishek, Hákke qayda, Ayqulash, Aq terek pe kók terek, Aǵabiy h.t.b.), Qız-jigitler aytısı sıyaqlı xalqlıq dástúrlerdegi dramalıq elementlerdi ilimiy jaqtan analizge alǵan [1:31].

“Qaraqalpaqlardaǵı porxanlıq óneri de júdá eski dáwirlerden qalǵan”[2:53]. Qaraqalpaq xalqı arablar basqınshılıǵınan aldın shamanizm hám porxanshılıqqa sıyınǵanın esapqa alsaq, “Avesto” esteligindegi sıynıw qosıqları bul xalıqqa da tiyisli bolǵan. Bul uǵımlar qaraqalpaq folklorındaǵı “Bádik”, “Gúlapsan”, “Porxan” qosıqlarında saqlanıw qalǵan, al olardı atqarıwshınıń saxnalıq elementlerdi qollanıwı bolsa, qaraqalpaq xalqınıń kúndelikli turmısınıń teatr óneri menen tabiiy sıbaylas ekenligin dálilleydi [3:27].

Q.Ayimbetov qaraqalpaq dramaturgiyasınıń qalıpleswinde salt-dástúr jırlarınan baslap qaraqalpaq dramaturgiyasınıń janr sıpatında qalıplesken dáwirine shekemgi aralıqtı tómendegi janrlar hám dóretiwshilerdin tásiiri dógerinde úyrenedi.

- Toy baslaw;
- Juwap;
- Qırıq jigit oyını;
- Xalıq jıraw-baqıları;
- Xalıq dástanları;
- Qıssaxanlar;
- Qaraqalpaq xalıq klassikleri;
- Masqarapaz, quwırshaq teatri;
- Háweskerler dógeri;

Bul janrlardıń hár birin atqarıwshı tárepinen aktyorlıq sheberlik penen birge improvizatorlıq qábilet talap etilgen.

Aytiwshınıń dawıs tolqını, intonaciyası, mimikası, ritmi, muzıkası menen atqarıw ózgesheligi dramanın bir qansha elementleriniń xalıq awızeki ádebiyatında baslanǵanlıǵın kóriwge boladı. Misalı: “Tůlkishek” qosıǵın bilmeytuǵın bala joq, - desek qátelespen bolamız. Oyinga tiykarlanǵan bul qosıqlar balalarǵa tez yadlaw ushın qolaylı hám iqsham. Qaraqalpaq balalar folklorında óziniń pedagogikalıq hám psixologiyalıq jaǵınan da úlken áhmiyetke iye tariyxi qosıq. Tůlki – awız ádebiyatında hiyleker yamasa ádebiy obraz bolıp, waqıyanı rawajlandırıwshı qaharman iretinde qollanıladı. “Tůlkishek” qosıǵınıń mazmunı arqalı ótken zamandaǵı ayırım turmıs kartınaların balalarǵa tımsal forması hám dramalıq qásiyeti arqalı kútá iqshamlap, jeńil til menen yadlawǵa qolaylı etip uqtırıp kelgen.

“Tůlkishek”te tůlkishekke soraw beriledi de, onnan soń tůlkishek penen aytısı baslanıp ketedi – soraw-juwap forması dramalıq túrge enedi: [4:26]

- Há Tůlkishek, Tůlkishek,
- Túnde qayda barasań?
- Mamamniń úyine baraman.
- Mamań saǵan ne berer?
- Eshki sawıp sút berer.
- Eshkisiniń súti joq.
- İlaǵınıń putı joq.
- Taram-taram et berer.
- Onı qayda qoyasań?
- Tal túbine qoyaman.
- Iyt alıp ketse ne qılasań?
- Iyt awzınan alaman.
- Batır xanǵa baraman.

Hár qanday sawallarǵa da tůlkishek tapqırılıq, ziyreklik, házir juwaplılıq penen juwap beredi. Sózden hesh utılmaıdı. Qosıq tiykarınan balanı durıs sóylewge, gápti, sózdi óz ornında tawıp, oylanıp sóylewge tárbialaydı.

Qazaq ilimpazı A.Tájibaevtin “Diolog hám monologlar dramalıq shıǵarmalardıń tiykarǵı elementi ekenligin aytqan

[5:550]. Onda bolatuǵın bolsa, “Túlkishek”, “Áwelemen-dúwelemen” “Aq terek pe kók terek”, “Hákke qayda”, “Há, túyeler, túyeler” hám taǵı basqa qosıqlar da soraw-juwap yaǵnıy dialog formasında kelgen shıǵarmalarǵa kiredi hám balalar dramaturgiyasınıń payda bolıwında, qalıplesiwine tiykar boladı.

Kórsetilgen janrlar klassiklerdiń dóretiwsilik orınlardıń hár biriniń qaraqalpaq dramaturgiyasındaǵı rolin ashıp beriwge háráket etedi, dramalıq elementlerdi kórsetip ótedi [6:323].

Bul janrlar qaraqalpaq balalar dramaturgiyasınıń payda bolıwına hám kórkemlik jaqtan jetilisiwine úlken óziniń tásirin kórsetti.

Ilımpaz Matmuratova Ritanıń “Qaraqalpaq komediyasınıń evolyuciyası hám janrlıq ózgeshelikleri” degen atamadaǵı dissertaciyasında komediya janrınıń qalıplesiwine tiykar bolǵan folklorlıq janrlardıń tásirlerin tómendegi túrlerge bólip qaraydı:

1. Xalıq qosıqlarınıń qollanıwı
2. Naqıl-maqal hám aforizmlerdiń qollanıwı
3. Kúldirgi ángimelerdiń qollanıwı
4. Erteklik syujetlerdiń qollanıwı
5. Mifologiyalıq obrazlardıń qatnastırılıwı [7:27].

Tek ǵana komediya janrınıń qalıplesiwinde emes, al ulıwma dramaturgiyanıń payda bolıwında folklorlıq shıǵarmalardıń barlıq janrlarınıń táhiri ayrıqsha boldı. Drama janrınan eń aldın payda bolǵan incenirovkalar, intermediyalar. Incenirovka (lat.-на и сцена) [8:17]. Dáslepki dramanıń payda bolıwındaǵı dáslepki qádemler bulardıń bárinde monolog penen diolog birgelikte izbe-izlik arqalı ámelge asırılıp keldi.

Qazaq ilımpazı Á.Tájıbaev dialog penen monologlardı dramalıq shıǵarmalardıń tiykarǵı elementi ekenin aytqan [9:550]. Sol aytqanday tildin kórkemligin hár tárepleme bezep turatuǵın dialog penen monologtı sheberlik penen paydalanıwda. Sebebi, dialog adamlardıń minez-qulqın, is-háreketin ashıwǵa qolaylı birden bir forma.

Al, monolog bolsa, onnan da artıqsha qásiyetke iye bolıp insanlardıń ishki sezimlerin, dártin ishine jutıp ózi-ózi menen sóylese alatuǵın sırtqa dawısın shıǵarıp baqıra almaytuǵın uwayım-qayǵı, quwanış hásiretlerin tek ózi bólise alatuǵın tuyǵı bolıp esaplanadı. Usı dramaturgiyanıń belgilerin xalıq awızeki ádebiyatınıń barlıq janrlarında ushıratıwǵa boladı. Sonlıqtan da ádebiyattıń bay ǵáziyesin-xalıq awızeki ádebiyatında tolıp atırǵan monolog hám dialoglar. Jiyrenshe sheshen, Asan qayǵı, Aldar kóse, Ómirbek laqqıların tapqırılıǵı, ziyrekligi.

Xalıq arasınan shıqqan belgili sóz zergerleriniń hár bir sózi dialog hám monologlardan ibarat bolıp, drama janrınıń talaplarına tolıq juwap beretuǵın drama janrınıń sózleri bolıp tabıladı. Mısalı:

- Bul dúnyada kim jetim?- degen soraw qoyıptı xan Jiyrenshege.

- Ata qonısınan ayırılǵan el jetim,

Seriksiz er jetim,

Janbırsız jer jetim, - dep juwap qaytarıptı [10:23].

Kórip otırǵanımday, sheshenlik sózlerdiń hár bir qatarı soraw-juwap formasında kelip, onda dialoglardıń qatnasıwında dramalıq elementlerdiń belgileriniń tiykarın quraytuǵın dál sózlerdiń óz-ara birigip keliwi nátiyjesinde dramanıń payda bolıwına tiykar jasap tur.

Barlıq xalıqlardıń folklorındaǵı sıyaqlı qaraqalpaq folklorınıń da úlken baylıǵınıń birewi – ertekler bolıp, ol xalıq arasında aytılıp awızdan awızǵa ótip stili, tili, kompoziciyası tereń ótkir qaharmanlardıń ushqır qıyalları menen ármanların, jámiyetlik rawajlanıwdıń ishki qarama-qarsılıǵın, tábiyat penen adamlar arasındaǵı qatnastı romantikalıq túrde, real turmista súwretlep beretuǵın shıǵarma bolatuǵın bolsa, mine usı erteklik shıǵarmalarda da dramanıń elementlerin kóremiz. Mısalı: Qaraqalpaq xalıq erteǵi “Jartıbas”

- Háy, periyyat, ne qılıp otırsań? – dedi Jartıbas áste

ǵana sıbırlap.

Sonda periyyat:

- Mina jatırǵan dáw meni “alaman” dep, meni qorqıttı, sonnan keyin oǵan qayılshılıq bildirdim, - deydi.

- Onda maǵan tiyeseń be? – dep ol sulıwdan soradı.

Periyyat:

- Eger mınaw dáwdi óltirseń, tiyemen, - deydi [11:560].

Bul erekte hár bir gáp, sóz izbe-izlik formasında kelip, drama talaplarına tolıq juwap beretuǵın monolog hám dialoglardıń qatnasıwında syujet, kompoziciyalıq strukturası da dál kelip dramanıń payda bolıwında tiykar jasap turǵanlıǵın kórip otırımız. Qaraqalpaq folklorınıń kóp tomlıǵınıń 67-76 tomlarında “Qıyalı”, “Sıyqırılı”, “Batırılıq”, “Turmisliq”, “Didaktikalıq”, “Balalar”, “Haywanlar”, “Yumor-satiralıq”, “Tımsal”, “Jumbar”, “Ertek”lerdiń mazmunı tolıq berilgen [12:397]. “Bul ertekler balalardıń oy-sanasin oyatıp, olardıń ózleriniń kúsh-jigerine iseniwge, tapqırılıqqa, ziyreklikke úyretiwge, maqset-muratına jetiwge úyretedi.” – degen [13:428].

Erteklerde sóz etilgen waqıyaların kewildigidey “maqset-muradına jetip” tamam bolıwı da usı janrdıǵı xalıq dóretpesiniń oǵada tereń bahalılıǵınan derek beredi, - deydi [14:194].

Xalqımız ásirler dawamında awızdan- awızǵa jetkerip kelgen hám ózleri ańsaǵan batırlardı, el ǵamın oylap, ádil bassılı bolatuǵın márt qaharmanlardı awız ádebiyatınıń basqa túrleri menen bir qatarda eposlıq shıǵarmalardı dóretken. Olarǵa ózleriniń qálewinshe obraz jasaǵan. Ondaǵı qaharmanlardıń hámmesi derlik óz watanın, xalqın, tábiyatın, úrp-ádeti menen san-saltanatın súyetuǵın hám onı sırtqı hám ishki dushpannan kózińiz qarashında etip saqlaytuǵın qaharmanlardı oylap tapqan.

Bul eposlıq shıǵarmalardaǵı waqıyanıń baslanıwı, shiyelenisiwi hám sheshiliwi qaharmanlardıń is-háreketleri qozdırıwshı, baslawshı hám tikkeley qatnasıwshılar dramalıq janrlardıń payda bolıwına tiykar jaratqanlıǵı kórinip turadı. Mısalı: “Edige” dástanınan úzindi:

- Bu ne xabar? – dep ǵarıdan soradı.

- Ne isiń bar, balam? Bizler bir qurıǵan adam. Kúnde bir jan tutıp turǵan aydarhamız bar, sonıń búgin gezegi biziń úyge túsipti, búgingi gezek biziki. Qızımızdı aparıp bermekshimiz, - depti.

- Sol aydarha qay jerde? – dedi Nuraddin.

Ǵarır turıp:

- Ne qılasań balam? – dedi.

- Men usı qızdıń ornına aydarhaǵa baraman, - dedi. Qızındı sheshindir, qız lipasında bolaman, aydarhaǵa ózim táwekel qılamam [15:397].

Bul dástandaǵı úzindi dialog formasında jazılıp turǵanıday-aq házirgi dramaturgiyanıń rawajlanıwı payda bolıwında álbette, óziniń tásirin tiygizgenligi ayqın dálillep tur.

-Edildiń aqqan suwları,

Say bolarmeken, qudayım,

Keshegi ketken jalǵızım,

Atasına qosılıp,

Ǵarip kewlim,

Jay bolarmeken, qudayım.

Mingen bedew jele me,

Ólgen qaytıp kele me,

Tiri ketken ǵayıptan,

Támem bar, qudayım,

San mıń noǵay eline,

Ot saldı mınaw tánime,

Nuraddin atlı jalǵızdı,

Kórgizermeken, qudayım?

Áne, endigi ǵaptı esitseń, Edige esitip turıp, Qarashash ekenin bilip, balanı áńgimege aylandırıp, basqa kósheden júrip ketti [16:390].

Bul úzindi de monolog formasında Qarashashtıń ishki tuyǵıları, sezimleri qudaydan jalbarınıp óziniń balasınıń

amanlıgın tilep turgan ananın obrazın berip turganlıgın kóretuğın bolsaq, ekinshiden drama janrınıń tiykarǵı belgilerinń biri – monologtıń dástanlıq shıǵarmalarda ushırasatuğınlıgın hám dramanın payda bolıwında, onıń rawajlanıwında eposlardıń da tásiiri bar ekenligin kóriwge boladı.

Qazaq ilimpazı Á.Ázietvınń pikirine súyenetuğın bolsaq, balalar dramaturgiyasınıń payda bolıwında, qalıplesiwinde

awız ádebiyatınıń úlgerindegi dramalıq elementlerge názer awdarıwımız kerek deydi. Xalıqtan ullı ustaz – joq, xalıq awız ádebiyatınıń bay ǵáziynesi – balalar dramaturgiyasınıń qalıplesiwine tiykar jarattı dep tolıq ayta alamız [17:28].

Usı kóz qarastan qaraqalpaq qaharmanlıq, liro-epikalıq, tariyxıy, sociallıq turmıs máselelerin sóz etetuğın dástanlardıń bárinde de dramanın payda bolıwı hám qalıplesiwinde úlken áhmiyetke iye bolǵanlıgın kóremiz.

Ádebiyatlar

1. Алланазаров Т. Каракалпакский советский театр. –Ташкент: «Фан»1966, -С. 31.
2. Matmuratova R. Qaraqalpaq komediyasınıń evolyuciyası hám janrlıq ózgeshelikleri. Filologiya fanları dokt...dis.avtoref. –Nókis: 2020.27-b.
3. Мамбетов К. Каракалпак халқының этнографиялық тарихы. –Нөкіс: «Қарақалпақстан», 1995. 53-б.
4. Қурбанбаев И. Каракалпак балалар әдебиаты тарихының очерки. –Нөкіс: «Қарақалпақстан», 1974. 26-б.
5. Тәжибаев Ә. Бес томдық шығармалар жинағы. 1. 3. 4. -Алматы: «Жазушы», 1981. 550-б.
6. Айымбетов Қ. Каракалпак совет драматургиясының тарихынан очерклер. –Нөкіс: ҚКМБ. 1963. 323-б.
7. Matmuratova R. Qaraqalpaq komediyasınıń evolyuciyası hám janrlıq ózgeshelikleri. Filologiya fanları dokt...dis.avtoref. –Nókis: 2020. 27-b.
8. Кутмин С.П. Краткий словарь театральных терминов. Издательство тюменского государственного института искусство и культуры. 2003. С. 17.
9. Тәжибаев Ә. Бес томдық шығармалар жинағы. 1. 3. 4. -Алматы: «Жазушы», 1981. 550-б.
10. Ақтанова А. Балалар әдебиети (Қазақ балалар драматургиясы мәселелери). -Астана: «Фолиант», 2011. 23-б.
11. Каракалпак фольклоры Т. 67-76. -Нөкіс: «Илим». 2014. 560-б.
12. Каракалпак фольклоры. Т. 9-13. –Ташкент: «Маънавият», 2009. 397-б.
13. Өүезов М. Ұақыт және әдебиет. -Алматы: КМКӨБ, 1962. 428-б.
14. Мамбетов К. Каракалпак халқының этнографиялық тарихы. –Нөкіс: «Қарақалпақстан», 1995. 53-б.
15. Каракалпак фольклоры. Т. 9-13. –Ташкент: «Маънавият», 2009. 397-б.
16. Каракалпак фольклоры. Т. 9-13. Ташкент: «Маънавият», 2009. 390-б.
17. Ақтанова А. Балалар әдебиети (Қазақ балалар драматургиясы мәселелери). Астана: «Фолиант». 2011. 23-б.

REZYUME. Bu maqolada qoraqalpoq bolalar dramaturgiyasining paydo bo'lishida xalq og'zaki ijodi ning o'mi katta ekanligini bilib olamiz. Maqolada dramaning elementlarini ertaklarda, dostonlarda, asotir va afsonalarda, notiqlik san'atida, terma va marsiyalarida, balalar qo'shiqlarida, harakatli o'yinlarida, savol-javob, monologik - dialogik aytishuv janrlari bo'yicha ma'lumotlar berilgan.

РЕЗЮМЕ. В данной статье рассмотрены жанры устной народной литературы такие как сказки, былины, поэмы, повести, басни, пословицы, терме-толгау, детские стишки, вопросы-ответы (загадки), айтыс (импровизированное состязание двух людей, форма устной народной песенной поэзии), которые способствовали развитию каракалпакской детской драматургии.

SUMMARY. This article provides insights into the emergence of Karakalpak children's drama in the works of folk literature. It explores elements of drama in folktales, epics, short stories, novellas, proverbs, oratory, terme-tolga (traditional sayings), children's presentation with spoons, moving moon, and presents question-and-answer genres of monologue-dialogue.

PAINTING WITH WORDS: A COMPARATIVE STUDY OF AJINIYAZ AND BYRON'S IMAGERY

D.T.Khadjieva - PhD., associate professor of philology

E.K.Erimbetova - assistant-lecturer

Karakalpak State University

Tayanch so'zlar: Bayron, Ajiniyoz, ifodali tasvirlash, hissiy-ramziy ifodalash, madaniy aks ettirish, ishq va ehtiros bilan ifodali tasvirlanishi.

Ключевые слова: Байрон, Ажинияз, образность, эмоционально-символическая образность, образность культурной рефлексии, образность любви и страсти.

Key words: Byron, Ajiniyaz, imagery, emotional and symbolic imagery, cultural reflection, imagery of love and passion.

Introduction. Both George Gordon Byron and Ajiniyaz are renowned poets who employ rich imagery to evoke complex emotions and cultural realities. Byron, a central figure in the English Romantic movement, often uses natural and emotional imagery to explore themes of individualism and rebellion. Ajiniyaz, a classic poet of the Karakalpak literary tradition, weaves images of nature, love, and political struggle into his work to reflect the resilience and identity of his people. As scholars have noted, imagery in poetry serves as a bridge between personal experience and universal themes. This article explores how these two poets from vastly different cultural contexts utilize imagery in their poetry, with insights from various literary critics to frame the discussion.

1. The Role of Nature Imagery

In Byron's poetry, nature imagery serves as a reflection of human emotion and the sublime. Romantic critics like M.H. Abrams and Harold Bloom have noted that nature for Byron represents both freedom and terror, embodying the tensions between the human soul and the natural world. Abrams describes Byron's use of natural landscapes as a "projection of the inner self," suggesting that his portrayal of wild, untamed environments like mountains and seas reflects his complex emotional state [1,68].

Byron example: "There is a rapture on the lonely shore" (*Childe Harold's Pilgrimage*).

As Abrams argues, Byron's use of "lonely shore" encapsulates both a longing for isolation and a transcendence of worldly concerns through the power of nature.

Ajiniyaz, similarly, uses nature to evoke the endurance of the Karakalpak people. According to PhD. G.Qarlibayeva, Ajiniyaz's natural imagery often reflects the environmental realities of the Karakalpak steppe, portraying the landscape not just as a backdrop but as an integral element of Karakalpak identity and survival [5:232]. For instance:

*Jaylawım- Ǵrgenish, arqası -teñiz,
Jayırım qaqpattay malları semiz,
Ruxsatsız biri- birine salmas iz,
Birlikli Qońrat ellerim bardı.*

This quatrain seems to describe a connection to a specific place, expressing pride in the homeland and community.

Imagery:

The words "Jaylawım-Ǵrgenish" (*My pastures-Urgench*) and "arqası -teñiz" (*its back is the sea*) create a vivid image of a fertile homeland bordered by natural features like the sea, emphasizing a strong connection to nature.

"Jayırım qaqpattay malları semiz " (*Its livestock are fat with backs like shields*) paints a robust and prosperous image of the animals, evoking strength and well-being. "Jayırım qaqpattay" (*backs like shields*) is a simile comparing the livestock's sturdy backs to shields, highlighting